

Ω

ωάριο: αρνό, ο (κυριολ. αβγό)
π.χ. νι κερντιλέ νταά λακέ αρνέ,
ο(ν)ντάν νασστί ασταρέλ χουρντό =
δεν ωρίμασαν ακόμη τα ωάρια της,
γι' αυτό δεν μπορεί να συλλάβει
παιδί.

ωδίνες : μπιανιμάσκε – ντουκχά, ε
ώθηση: (βλ. σπρώξιμο).

ωθώ: (βλ. σπρώχνω).

ωμοάρθρωση: πλέτσκα, η

ώμος: πφικό, ο

π.χ. μορ με πφικέ = τρίψε τους
ώμους μου.

(υποκ.) πφικορό, ο.

ωμός (άκλ. επίθ.): ιβά(ν)ντ και
ιβά(ν)τ

π.χ. ιβά(ν)ντ σι ο μας = ωμό είναι
το κρέας.

Αντίθ. πεκό = ψημένος, τηγανητός.

ωμότητα: ιβα(ν)ντιπέ, ο

π.χ. ε μασέσκο ιβα(ν)ντιπέ = η
ωμότητα του κρέατος.

ώρα: σαάτο, ο (σ.α. ρολόι)

π.χ. καζόμ σι ο σαάτο; = πόση είναι
η ώρα;, α(ν)ντέ οπάςζ σαάτο κα
ιρισάαβ = σε μισή ώρα θα γυρίσω.

(βλ. και ρολόι).

ωραία (επίρρ.): σσουκάρ

π.χ. μπουτ σσουκάρ νακχαντόμ και
μπιάβ = πολύ ωραία πέρασα στο
γάμο.

(βλ. και όμορφα, όμορφος,
ωραίος).

Αντίθ. μπέτι = άσχημα, άσχημος.

ωραίος (ακλ. επίθ.): σσουκάρ

π.χ. σσουκάρ κχελιπέ κερντιλό =
ωραίο παιχνίδι έγινε, σσουκάρ σι
λεσκό κχερ = ωραίο είναι το σπίτι
του, μπουτ σσουκάρ σι κε γιακχά =
πολύ ωραία είναι τα μάτια σου,
(στίχοι από ποίημα Γ. Αλεξίου
«κολά μπροσά» = «εκείνα τα
χρόνια»)

και γκελέ κολά μπροσά βασ-
βαστέσταρ και πιφράσας, και γκελέ
κολά σσουκάρ τχανά, ε
λουλουγκιαλέ, και ντικχάσας, αβιλέ
ντα γκελέταρ μπι τε πουτσέν
αμέ(ν)νταρ = πού πήγαν εκείνα τα
χρόνια χέρι με χέρι που
περπατούσαμε, πού πήγαν εκείνα τα
ωραία μέρη, τα λουλουδάτα, που
κοιτούσαμε, ήρθαν και φύγανε
χωρίς να μας ρωτήσουν.

(βλ. και όμορφος, όμορφα, ωραία).

Αντίθ. μπέτι = άσχημος, άσχημα.

ωραιότητα: σσουκαριπέ, ο

Αντίθ. μπετιπέ = ασχήμια.

ωριμάζω (αμετβ. ρ.): κερντιάβ

π.χ. ε φαμπαϊά ιν κερντιλέ νταά,
μπικερντέ σι = τα μήλα δεν
ωρίμασαν ακόμα, άγουρα είναι.

(βλ. και γίνομαι, φτιάχνομαι).

ωρίμανση: κερντιπέ, ο (κυριολ.
γίνομα) (από το ρήμα κερντιάβ =
γίνομαι, φτιάχνομαι, αμετβ.
ωριμάζω).

ώριμος (επίθ.): κερντό,-ί

(βλ. και γινωμένος, φτιαγμένος).

Αντίθ. μπικερντό = αγίνωτος,

άγουρος.

ωρίτσα: σαατίσι, ο (σ.α. ρολογάκι)

π.χ. α(ν)ντέ γεκ σαατίσι κ' αβέλ =
σε μια ωρίτσα θα 'ρθεί.

ωρολογάς: σαα(τ)τσίο, ο

π.χ. ινγκάρ ο σαάτο και σαα(τ)τσίο,
τε κερέλ λε = πάνε το ρολόι στον
ωρολογά, να το φτιάξει.

ωσότου (σύνδ.): πόσστα

π.χ. πόσστα τε αβές του, με κα
τζάβταρ = ωσότου να έρθεις εσύ,
εγώ θα φύγω.

Συνών. τζί = μέχρι.

ώσπου: (βλ. μέχρι).

ώστε (σύνδ.): ντεμέκ (κυριολ.
δηλαδή)

π.χ. ντεμέκ κ' αβέλ βο ντά; = ώστε
θα 'ρθει κι αυτός;

ωτακουστώ: (βλ. κρυφακούω).

ωφέλεια: φαϊντάβα, η

π.χ. σόσταρ τε τσχι(ν)ντιάβ
τζάμπα, άμα νάι μαν καϊέκ
φαϊντάβα; = γιατί να κουραστώ
άδικα, αν δεν έχω καμία ωφέλεια;
(βλ. και όφελος).

ωφέλημα: (βλ. ωφέλεια, όφελος).

ωφέλιμος (επίθ.): φαϊνταλίο, -ούκα
και φαϊνταβάκο, -ι

π.χ. φαϊνταλίο σσέι σι καβά =
ωφέλιμο πράγμα είναι αυτό.

Συνών. λαζϋμι = χρήσιμος.

Αντίθ. ζαραλίο = ζημιογόνος,

ζημιωμένος, φαϊντασίζι =

ανώφελος, ανώφελα.

ωφελιμότητα: φαϊνταλούκο, ο.

ωφελούμαι (αμετβ.ρ.): φαϊντάβα-
κερντόλ-μάνγκε (= ωφέλεια γίνεται
για μένα) και φαϊντάβα-αβέλ-
μάνγκε (= ωφέλεια έρχεται για
μένα)

π.χ. νι αβέλ μανγκέ φαϊντάβα
κχάνικάσταρ = δεν ωφελούμαι από
κανέναν.

Αντίθ. ζαράρι-κερντόλ-μάνγκε και
ζαράρ -αβέλ-μάνγκε = ζημιώνομαι.

ωφελώ (μετβ.ρ): φαϊντάβα-κεράβ
(= ωφέλεια κάνω)

π.χ. νι κερντέ μανγκέ φαϊντάβα
καλά ιλάτσορα = δεν με ωφέλησαν
αυτά τα φάρμακα.

Συνών. γιαρντούμο-κεράβ =
βοηθώ.

Αντίθ. ζαράρι-κεράβ = ζημιώνω,
βλάπτω.

ωώδης (επίθ.): αρνέσκο, -ι.